

De **10**

meest gestelde
vragen over

De Machinerichtlijn

G

De Gier | Stam &

De **10** meest gestelde vragen over **De Machinerichtlijn**

Colofon

De Gier | Stam & Advocaten

Lucasbolwerk 6

Postbus 815

3500 AV UTRECHT

t: (030) 230 30 10

f: (030) 230 30 11

e: michaelgerrits@degierstam.nl

w: www.degierstam.nl

Contactpersoon De Machinerichtlijn:

Michael Gerrits

Vanzelfsprekend is de inhoud van deze brochure met de grootste zorgvuldigheid tot stand gebracht. De informatie bevat echter geen juridisch advies (voor specifiek advies dient u steeds een daarvoor geëigende deskundige te raadplegen). De informatie vervat in deze brochure wordt alleen aangeboden voor algemene informatieve doeleinden, zonder dat deze informatie op de specifieke omstandigheden van enige persoon of entiteit gericht is of zonder dat voor de juistheid, alomvattendheid, nauwkeurigheid en/of voor de volledigheid ervan expliciet of impliciet een garantie wordt gegeven.

Aan deze folder kunnen geen rechten worden ontleend.

De Gier | Stam & Advocaten kan derhalve geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor de in deze brochure verstrekte informatie aanvaarden.

Versie 1.0

December 2008 © DGS

Inleiding

Veel ondernemingen hebben dagelijks te maken met machines, omdat ze machines fabriceren en verhandelen, of omdat in het productieproces van machines gebruik wordt gemaakt.

Sinds 1995 is voor de productgroep “machines” een Europese richtlijn, die het vrije verkeer van deze goederen binnen de interne markt en tegelijkertijd hetzelfde (hoge) beschermingsniveau moet waarborgen: de Machinerichtlijn. Dit houdt concreet in dat alle machines, die in de Europese Economische Ruimte op de markt worden gebracht, aan de eisen van de Machinerichtlijn moeten voldoen.

In deze brochure wordt getracht de lezer aan de hand van 10 (veelgestelde) vragen meer bekend te maken met de Machinerichtlijn, de juridische verantwoordelijkheden bij fabricage van machines, maar ook de juridische verantwoordelijkheden van de gebruiker van machines. Daarvoor zullen de volgende vragen aan de orde komen:

1. Hoe weet ik of de Machinerichtlijn voor mijn product/machine geldt?
2. Ik produceer en verkoop machines. Aan welke verplichtingen moet ik mij houden?
3. Bij de machine die wij pas hebben gekocht, is alleen een Engelstalige gebruikshandleiding geleverd. Mag dat wel?
4. De (veiligheids)eisen die aan machines worden gesteld (Bijlage I bij de Machinerichtlijn) vind ik redelijk globaal. Hoe kan ik deze eisen nu concreet invullen en waar vind ik technische gedetailleerdere informatie?

5. In mijn onderneming staat een oude machine (van voor 1995), die we willen opknappen. Daardoor kan de machine twee keer zo veel produceren. Zijn er regels waarmee dan rekening moet worden gehouden?
6. Ik heb een aantal machines gekocht, dat door mijn eigen werknemers wordt samengebouwd tot een productielijn. Waar moet ik op letten en loop ik misschien risico's?
7. Een fabrikant, van wie ik een machine wil kopen, zegt de machine uitsluitend te leveren met een zogenaamde IIB-verklaring. De fabrikant is niet bereid een IIA-verklaring af te geven. Kan dat zo maar en wat zijn de verschillen tussen de verklaringen?
8. Een klant vraagt mij een machine te leveren met een IIB-verklaring. Die machine moet dus nog worden ingebouwd, voordat deze in gebruik kan worden genomen. Ik zie alleen, dat de productielijn waarin deze machine wordt geplaatst onveilig is. Moet ik de machine dan wel leveren?
9. Ik heb gehoord dat er een nieuwe Machinerichtlijn is. Wat verandert er door deze nieuwe wetgeving en wanneer treedt de nieuwe wet in werking?
10. Als werkgever heb ik te maken met Arbo-regels. Gelden de regels van de Machinerichtlijn dan ook (nog steeds) voor mij?

1. Hoe weet ik of de Machinerichtlijn voor mijn product/machine geldt?

De Machinerichtlijn is van toepassing op alle producten die onder de definitie van 'machine' vallen, tenzij het betreffende product onder een van de uitzonderingen valt, die in de Machinerichtlijn zijn genoemd.

De definitie, die de richtlijn geeft voor een 'machine', is vrij breed en abstract, zodat de richtlijn snel toepasselijk is:

- *een samenstel van onderling verbonden onderdelen of organen waarvan er ten minste één kan bewegen, alsmede, in voorkomend geval, van aandrijfmechanismen, bedienings- en vermogensschakelingen enz. die in hun samenhang bestemd zijn voor een bepaalde toepassing, met name voor de verwerking, de bewerking, de verplaatsing en de verpakking van een materiaal,*
- *een samenstel van machines die, teneinde tot een zelfde resultaat bij te dragen, zodanig zijn opgesteld en worden bediend dat zij in samenhang functioneren,*
- *een verwisselbaar uitrustingsstuk waardoor de functie van de machine wordt gewijzigd en dat in de handel wordt gebracht om door de bediener zelf aan een machine of een aantal verschillende machines, dan wel aan een trekker te worden aangebracht, voorzover dit uitrustingsstuk geen vervangingsonderdeel noch een werktuig is;*

Over het algemeen genomen, zal het vrij snel duidelijk zijn of een product onder deze definitie valt. Bij twijfel, altijd een (technisch) deskundige raadplegen.

De richtlijn geeft ook een aantal uitzonderingen. Er wordt een aantal soorten producten genoemd, dat niet onder het toepassingsgebied valt. Deze uitzonderingen zijn te talrijk om in deze brochure op te nemen. Mocht je willen weten of je product (mogelijk) onder een van de uitzonderingen valt, raadpleeg dan de meest recente versie van de richtlijn via de website:

http://ec.europa.eu/enterprise/mechan_equipment/machinery/index.htm.

2. Ik produceer en verkoop machines. Aan welke verplichtingen moet ik mij houden?

Een veel voorkomend misverstand is dat gedacht wordt, dat de verplichtingen uit de Machinerichtlijn rechtstreeks op fabrikanten en leveranciers van toepassing zijn. Dat is niet zo. De Machinerichtlijn is een Europese richtlijn, die verplichtingen oplegt aan de lidstaten. De (regeringen van) de lidstaten worden verplicht nationale wetgeving op te stellen, waarin de verplichtingen uit de Machinerichtlijn zijn opgenomen. De richtlijn legt dus (rechtstreeks) géén verplichtingen op aan burgers of ondernemingen, maar de nationale wetgeving wel.

Om ervoor te zorgen dat de verplichtingen uit de Machinerichtlijn – uiteindelijk - ook voor burgers en ondernemers gelden, moet deze richtlijn dus worden omgezet naar nationaal recht. In Nederland zijn de verplichtingen terug te vinden in het [Warenwetbesluit Machines](#) (hierna “Wwb Machines”). De verplichting van de in Nederland gevestigde fabrikant en leverancier is dus om zich aan het Wwb Machines te houden.

Hoofdzakelijk volgen uit het Wwb Machines de volgende verplichtingen:

- Machines moeten zodanig zijn ontworpen en geproduceerd, dat zij voldoen aan de fundamentele of essentiële eisen (artikel 3 Wwb Machines). Voor de inhoud van de fundamentele eisen verwijst het Wwb Machines naar Bijlage I bij de Machinerichtlijn. Bijlage I is – als uitzondering – feitelijk dus wel rechtstreeks toepasselijk.
- Er dient een Technisch constructiedossier te worden samengesteld. Aan de hand van dit dossier moet kunnen worden vastgesteld of en hoe aan de fundamentele of essentiële eisen is voldaan.
- Daarnaast dient een gebruiksaanwijzing of –handleiding te worden opgesteld en bij de machine te worden (mee)geleverd. Naast de “gewone” instructies inzake inbedrijfstelling, gebruik, etc., bevat de gebruiksaanwijzing tevens voorschriften voor het gebruik van de machine in situaties waarin gevaren kunnen optreden, welke niet op een andere manier

(bijvoorbeeld door middel van een technische beveiliging) kunnen worden weggenomen. Verder bevat de gebruiksaanwijzing instructies inzake het onderhoud en reparatie, zodat deze werkzaamheden zonder gevaar kunnen worden verricht.

- Voorts dient een EG-verklaring van overeenstemming te worden opgesteld. Dit is de verklaring van de fabrikant van de machine, dat hij aan alle relevante eisen uit alle toepasselijke CE-markeringsrichtlijnen (dus ook andere dan de Machinerichtlijn, indien toepasselijk) heeft voldaan.
- Vervolgens moet de CE-markering worden aangebracht.

3. Bij de machine die wij pas hebben gekocht, is alleen een Engelstalige gebruikshandleiding geleverd. Mag dat wel?

Het antwoord hangt af van de concrete situatie.

De hoofdregel is dat bij een machine bij inbedrijfstelling een *gebruikshandleiding* moet zijn gevoegd in de taal van het land van gebruik (en dus waar deze in bedrijf wordt gesteld) plus de oorspronkelijke gebruiksaanwijzing. Degene die de machine een ander taalgebied invoert, is verantwoordelijk voor (het maken van) de vertaling.

Stel, het gaat om een nieuwe machine. Deze machine wordt door een leverancier/fabrikant, die in Frankrijk is gevestigd en alwaar de machine is gefabriceerd, geleverd en vervolgens in Nederland in gebruik gesteld. Op dat moment moet bij de machine zowel een Franse gebruikshandleiding (de oorspronkelijke) en een Nederlandse gebruikshandleiding (de taal van het land van gebruik) aanwezig zijn.

Een andere situatie is het, als je – als klant – een nieuwe of gebruikte machine koopt in een ander land van de Europese Unie (met een andere taal), deze machine zelf ophaalt en in bedrijf stelt. Dan kan het namelijk zo zijn, dat je wordt beschouwd als *'degene die de machine in een ander taalgebied invoert'*. In dat geval ben je daarom mogelijk zelf voor de vertaling van de oorspronkelijke gebruikshandleiding verantwoordelijk.

De Machinerichtlijn maakt één uitzondering op de taaleis: Eventueel mag het gedeelte van de gebruikshandleiding met de onderhoudsinstructies – voor gespecialiseerd personeel – opgesteld worden in de taal die door dat personeel wordt begrepen en dat kan een andere taal zijn dan de nationale taal.

4 ● De (veiligheids)eisen die aan machines worden gesteld (Bijlage I bij de Machinerichtlijn) vind ik redelijk globaal. **Hoe kan ik deze eisen nu concreet invullen en waar vind ik technische gedetailleerdere informatie?**

De *fundamentele eisen* die aan machines worden gesteld, zijn inderdaad erg globaal. Je kunt ze ook wel heel basaal noemen.

Het is een bewuste keuze geweest van de Europese wetgever om de eisen globaal te houden. De globale eisen moeten worden ingevuld aan de hand van de huidige stand van de techniek. Daardoor is de invulling flexibel en beweegt als het ware met de verandering van de stand van de techniek mee. Deze flexibiliteit geeft fabrikanten de mogelijkheid te kiezen op welke manier zij aan de eisen gaan voldoen. Ook is het hierdoor veel gemakkelijker dat de materialen en het productontwerp worden aangepast aan de technologische vooruitgang. Als de eisen in de Machinerichtlijn meer concreet/gedetailleerd zouden zijn geweest, dan zouden deze steeds met de verandering van de stand van de techniek moeten worden gewijzigd. Dit zou veel wetswijzigingen inhouden, welke in Europa veel tijd kosten nu de lidstaten daarover moeten meebeslissen. De technische eisen zijn dan al achterhaald voordat het een wet is.

De keuze hoe de globale, essentiële of fundamentele eisen dienen te worden ingevuld, is door de wetgever dus uitdrukkelijk aan de fabrikant zelf overgelaten. De reden daarvoor is dat – over het algemeen genomen – de fabrikant het best op de hoogte zijn van de stand van de techniek en een adequate oplossing kunnen bedenken c.q. ontwikkelen om aan de eisen te voldoen.

Een fabrikant kan bij de invulling van de eisen hulpmiddelen gebruiken. Dit zijn bijvoorbeeld normen (al dan niet *geharmoniseerde normen* – zie voor een uitleg van dit begrip de DGS brochure ‘de 10 meest gestelde vragen over CE-markering’). Normen geven in detail aan hoe essentiële eisen kunnen worden ingevuld.

Let op: Ook al heeft een fabrikant een (geharmoniseerde) norm gebruikt, hij moet altijd controleren of aan alle essentiële eisen is voldaan. Een norm hoeft namelijk (1) niet alle essentiële eisen waaraan een machine moet voldoen te bestrijken en (2) de normopsteller kan abusievelijk niet aan alle toepasselijke essentiële eisen hebben gedacht.

De conformiteit met de essentiële eisen is en blijft altijd de eigen verantwoordelijkheid van de fabrikant!

5. In mijn onderneming staat een oude machine (van voor 1995), die we willen opknappen. Daardoor kan de machine twee keer zo veel produceren. Zijn er regels waarmee dan rekening moet worden gehouden?

Er is een aantal momenten waarop vereist is dat (opnieuw) gecontroleerd wordt, welke risico's een (nieuwe, maar ook bestaande) machine in zich bergt en of aan alle essentiële eisen is voldaan. Dit gebeurt dan middels een *risicobeoordeling*.

Een van die momenten is na een *modificatie*. Een modificatie is een wijziging van een machine. Bij een modificatie kunnen nieuwe gevaren en risico's in een machine zijn/worden geïntroduceerd, waardoor de (oorspronkelijke) risicobeoordeling, gebruikshandleiding, EG-verklaring van overeenstemming en CE-markering niet meer actueel zijn. Voorbeelden van wijzigingen, waarbij het waarschijnlijk is dat nieuwe gevaren of risico's zijn geïntroduceerd (zogenaamde: *ingrijpende modificaties*), zijn de situaties waarin een bestaande machine een andere functie krijgt of dat het productievolume wordt vermeerderd. Als vuistregel kan je hanteren: Is er sprake van een ingrijpende modificatie?

Het voorbeeld in de vraag hierboven betreft de verandering van het productievolume. Dit is een modificatie. Na deze verandering (modificatie) moet gekeken worden of er nieuwe risico's en gevaren in de machine zijn geïntroduceerd. Als het antwoord op die vraag bevestigend luidt, dan moet een nieuwe *risicobeoordeling* worden uitgevoerd, de gebruikshandleiding worden aangepast of herschreven, een nieuwe EG-verklaring van overeenstemming worden opgesteld én een nieuwe CE-markering worden aangebracht.

Dit geldt ook voor machines die al in 1995 op de markt waren, hoewel voor deze machines aanvankelijk geen CE-markering verplicht was. Dit zijn machines van voor de inwerkingtreding van de Machinerichtlijn. In beginsel is de Machinerichtlijn dus niet van toepassing. Na een ingrijpende modificatie, waarbij nieuwe gevaren en risico's zijn geïntroduceerd, wordt de machine echter als een *nieuwe machine* beschouwd, waarop de Machinerichtlijn van toepassing is. Dus in dat geval is na een ingrijpende modificatie de Machinerichtlijn ook op de betreffende machine van voor 1995 toepasselijk!

6. Waar

Ik heb een aantal machines gekocht, dat door mijn eigen werknemers wordt samengebouwd tot een productielijn.

moet ik op letten en loop ik risico's?

Bij het samenbouwen of samenstellen van meerdere machines tot een *productielijn* ontstaan er (waarschijnlijk) een of meerdere nieuwe machines: de productielijn (of delen daarvan). Volgens de Machinerichtlijn is een samenstel ook een machine.

De Machinerichtlijn en het Wwb machines bepalen echter niet wie bij samenbouw verantwoordelijk is voor het aanbrengen van CE-markering op de gehele productielijn.

In de jurisprudentie is evenwel uitgemaakt, dat wanneer contractueel niet is afgesproken wie CE-markering aanbrengt, dat dan de samenbouwer niet een van de zelfstandige leveranciers c.q. fabrikanten van (enkele) onderdelen kan aanspreken voor de CE-markering.

Anders gezegd, als er geen hoofdaannemer is aangesteld, die voor de samenbouw van de productielijn verantwoordelijk is gemaakt, dan moet de gebruiker zelf (vaak de koper of werkgever) voor de CE-markering zorgen.

Het kan zo zijn, dat je als gebruiker er voor kiest om de directie over de samenbouw van de productielijn (machine) en de CE-markering daarvan zelf te voeren. Bijvoorbeeld omdat je zelf voldoende deskundigheid in huis hebt. Het is dan belangrijk om te proberen zoveel mogelijk verantwoordelijkheid ten aanzien van de machineveiligheid bij de leveranciers van de afzonderlijke machines of deelmachines (= machines met een IIB-verklaring, zie ook vraag 8) neer te leggen. Het is zaak om dan van laatstbedoelde leveranciers zoveel mogelijk documentatie te verkrijgen, zoals de risicobeoordeling, technisch constructiedossier etc. Leg dit ook als zodanig vast in het inkoopcontract. Leg ook je verwachtingen ten aanzien van de geleverde (deel)machine vast in het inkoopcontract, zoals de prestaties, het doel waarvoor de machine wordt gebruikt, de beoogde gebruiksomstandigheden, etc.

Zo kan je proberen ervoor te zorgen, dat als de productielijn een gebrek heeft, welke veroorzaakt is door het niet goed functioneren van een deelmachine, de schade die daardoor ontstaat, kan worden verhaald op de leverancier of fabrikant van de deelmachine.

7 Een fabrikant, van wie ik een machine wil kopen, zegt de machine uitsluitend te leveren met een zogenaamde IIB-verklaring. De fabrikant is niet bereid een IIA-verklaring af te geven.

Kan dat zo maar en wat zijn de verschillen tussen de verklaringen?

Bij de beantwoording van deze vraag zal eerst het verschil worden uitgelegd tussen de zogenaamde *IIA* en *IIB-verklaringen* onder de Machinerichtlijn. De term IIA-verklaring en de term IIB-verklaring zijn afgeleid uit het feit, dat deze verklaringen zijn genoemd in bijlage II bij de Machinerichtlijn, respectievelijk onder A en B.

IIA-verklaring:

De IIA-verklaring is de “echte” *EG-verklaring van overeenstemming*. Het is de verklaring van de fabrikant dat ter zake van deze machine aan alle verplichtingen voortvloeiende uit de de Machinerichtlijn is voldaan.

IIB-verklaring:

De IIB-verklaring is eigenlijk een vreemde verklaring onder de EG-verklaringen van overeenstemming. Strikt juridisch is de IIB-verklaring een verklaring van niet-overeenstemming met de Machinerichtlijn. De verklaring is een waarschuwing voor de afnemer van de machine, dat de gekochte machine niet in overeenstemming is met de Machinerichtlijn.

De machine die geleverd wordt met een IIB-verklaring, is bestemd om te worden ingebouwd in een andere machine of met een andere machine te worden samengebouwd tot één machine. Deze machines worden ook wel *deelmachines* genoemd.

De deelmachine kan niet zelfstandig werken, waarmee wordt bedoeld dat deze alleen of uit zichzelf geen bepaalde toepassing kan realiseren (zagen, boren, etc).

Er is dus een essentieel verschil tussen een IIA- en een IIB-verklaring. Als een machine onder de omschrijving van een IIB-verklaring valt, dan mag daarvoor alleen een IIB-verklaring worden afgegeven en geen IIA-verklaring. Andersom is ook niet zo dat een voltooide machine, waarvoor een IIA-verklaring zou moeten worden afgeleverd, geleverd kan worden met een IIB-verklaring. Toch komt dat laatste (veel) voor, omdat de kwaadwillenden onder ons zoveel mogelijk onder zijn/haar verplichtingen proberen uit te komen.

Kortom, kijk naar de gekochte machine. Is deze bestemd om te worden in- of samengebouwd met andere machines of kan deze niet zelfstandig werken (of is deze als zodanig ingekocht), dan moet de machine geleverd worden met een IIB-verklaring. Is het een zelfstandig werkende machine, dan moet deze geleverd worden met een IIA-verklaring, wat de fabrikant ook beweert.

8 Een klant vraagt mij een machine te leveren met een IIB-verklaring. Die machine moet dus nog worden ingebouwd, voordat deze in gebruik kan worden genomen. Ik zie alleen, dat de productielijn waarin deze machine wordt geplaatst onveilig is.

Moet ik de machine dan wel leveren?

Bij de beantwoording van deze vraag wordt ervan uitgegaan dat de leverancier de machine met de IIB-verklaring (de niet voltooide machine) niet zelf in een bestaande productielijn inbouwt, zodanig dat gesproken kan worden van een *samenstel*. Het inbouwen wordt door de gebruiker van de productielijn zelf gedaan.

De verantwoordelijkheid van de leverancier voor een machine met een IIB-verklaring is om duidelijk aan te geven, dat de machine niet in gebruik mag worden gesteld voordat deze is ingebouwd in of samengebouwd met een andere machine c.q. product en deze laatste in overeenstemming is gebracht met de bepalingen van de Machinerichtlijn. De verantwoordelijkheden voor een leverancier met een IIB-machine (of deelmachine) worden beter omschreven in de nieuwe Machinerichtlijn 2006/42/EG (zie ook het antwoord bij vraag 9).

De leverancier van een IIB-machine kijkt dus – voor wat betreft de overeenstemming met de machinerichtlijn – in beginsel alleen naar zijn eigen geleverde machine. De leverancier is niet gehouden om de conformiteit van het eindproduct (waarmee de geleverde IIB-machine wordt samengesteld tot een machine of waarin deze wordt ingebouwd) te controleren of op andere wijze te verifiëren.

Het kan echter wel om een andere reden onrechtmatig zijn, bijvoorbeeld op grond van de algemene onrechtmatige daad, om – als gesignaleerd wordt dat het eindproduct onveilig zal zijn – een machine met een IIB-verklaring te leveren en verder de ogen te sluiten. Dit zal echter sterk afhankelijk zijn van de exacte omstandigheden van het geval.

9. Ik heb gehoord dat er een nieuwe Machinerichtlijn is. **Wat verandert er** door deze nieuwe wetgeving en wanneer treedt de nieuwe wet in werking?

De nieuwe Machinerichtlijn moet vanaf 29 december 2009 worden toegepast. De nieuwe richtlijn wijzigt de oude (huidige) Machinerichtlijn slechts op ondergeschikte punten, met uitzondering van twee belangrijke punten, die hierna zullen worden besproken. Hoofdzakelijk moet ervan worden uitgegaan dat de nieuwe Machinerichtlijn een verduidelijking geeft en een wettelijke vastlegging is van de onder de oude (huidige) Machinerichtlijn bestaande praktijk.

Wel is de grens tussen de Machinerichtlijn en andere CE-markeringsrichtlijnen, zoals de [Laagspanningsrichtlijn](#) en de [EMC-richtlijn](#) verduidelijkt om onnodige overlapping te voorkomen. Daardoor is het makkelijker vast te stellen welke CE-markeringsrichtlijn op het product van toepassing is.

Een tweede, belangrijke wijziging is dat de verantwoordelijkheden bij de levering van IIB-machines, de zogenaamde deelmachines (zie ook het antwoord bij vraag 8), beter in de nieuwe Machinerichtlijn tot uitdrukking komt. Zo zal het met de komst van de nieuwe Machinerichtlijn (althans de implementatie ervan) de verantwoordelijkheid van de leverancier van een deelmachine worden om:

- relevante technische documenten op te stellen;
- een montage handleiding op te stellen;
- een inbouwverklaring op te stellen;
- te vermelden aan welke essentiële eisen is voldaan;
- te onderzoeken of de deelmachine op grond van haar ontwerp en bouw veilig (en in overeenstemming met de overige bepalingen voor de Machinerichtlijn) gemonteerd en gebruikt kan worden.

Kortom, de leverancier van een IIB-machine moet straks expliciet goed kijken naar de (mogelijke) overeenstemming van zijn eigen geleverde machine met de Machinerichtlijn.

10. Als werkgever heb ik te maken met Arbo-regels.

● Gelden de regels van de Machinerichtlijn dan ook (nog steeds) voor mij?

De Machinerichtlijn is een Europese richtlijn, die hoofdzakelijk is opgesteld om een vrij verkeer van goederen te realiseren. Het is een van de doelstellingen van de Europese Gemeenschap dat producten, die in een lidstaat (rechtmatig) op de markt zijn gebracht, ook vrij kunnen worden verhandeld in een andere lidstaat.

De Machinerichtlijn richt zich tot fabrikanten en importeurs en schrijft voor dat de machines die ze op de markt brengen, moeten voldoen aan *fundamentele eisen*. Deze eisen zijn in alle lidstaten gelijk, waardoor een andere lidstaat de verhandeling niet kan verbieden met als argument dat de machine niet voldoet aan de nationale eisen van die lidstaat. Dergelijke nationale eisen dienen namelijk ingetrokken te zijn.

De verplichtingen van de Machinerichtlijn zien dus - strikt genomen - op de *verhandelingsfase* van de machine, en niet op de *gebruiksfase*.

De Arbowet legt verplichtingen op aan de werkgever ten aanzien van de inrichting van de werkplek van een werknemer. In de Arbowet zijn ook verplichtingen opgenomen ten aanzien van *arbeidsmiddelen*, waartoe machines (kunnen) behoren. Zo staat in de (op de) Arbowet (gebaseerde regelgeving: *het Arbeidsomstandighedenbesluit*), dat een werkgever alleen arbeidsmiddelen aan de werknemer ter beschikking mag stellen, die voldoen aan de toepasselijke *warenwetbesluiten*. In deze warenwetbesluiten zijn de (meeste) CE-markeringsrichtlijnen geïmplementeerd. Zo is de Machinerichtlijn geïmplementeerd in het *Wwb Machines* (zie ook het antwoord bij vraag 2).

Er is dus een directe relatie tussen de Machinerichtlijn, het Wwb Machines, de Arbowet en het Arbeidsomstandighedenbesluit.

Een voorbeeld bij machines: De werkgever is verplicht ervoor te zorgen dat de (gekochte) machines voldoen aan het Wwb Machines, waaronder dus de fundamentele eisen, voortvloeiende uit de Machinerichtlijn. Een fabrikant is verplicht ervoor te zorgen dat de door hem verkochte machines voldoen aan het Wwb Machines, waaronder dus de fundamentele eisen van de Machinerichtlijn. Kortom, zowel de werkgever als de fabrikant zijn gehouden te kijken naar de fundamentele eisen.

Voor wat betreft de eisen, die aan het arbeidsmiddel, de machine, worden gesteld, komen de eisen vanuit de Machinerichtlijn, de Arbowet en het Arbeidsomstandighedenbesluit overeen. In beginsel zou een gekochte machine, die vergezeld gaat van een EG-verklaring van overeenstemming en voorzien is van CE-markering, ook aan de regels uit de Arbowet moeten voldoen. Echter, de praktijk wijst uit, dat dit niet het geval is. Veel machines, die in het verkeer worden gebracht, voldoen niet aan alle bepalingen uit de Machinerichtlijn en dus ook niet aan de bepalingen uit de Arbowet en het Arbeidsomstandighedenbesluit.

De werkgever is wel gehouden de Arbowet en het Arbeidsomstandighedenbesluit na te leven. De werkgever moet de werknemer een machine ter beschikking stellen die aan het Wwb Machines (en dus de Machinerichtlijn) voldoet. De rechter heeft in dat kader al meerdere malen bepaald, dat een werkgever in ieder geval aansprakelijk is voor de zichtbare gebreken en/of gevaren die een machine in zich bergt, zelfs als op de machine een CE-markering is aangebracht. De werkgever heeft een eigen onderzoeksplicht en moet zelf verifiëren of aan alle eisen van de Machinerichtlijn c.q. de Arbowet is voldaan en mag daar niet klakkeloos op vertrouwen.

- Eerst de RICHTLIJN VAN DE RAAD van 14 juni 1989 inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten betreffende machines (89/392/EEG), later gewijzigd in de RICHTLIJN 98/37/EG VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 22 juni 1998 inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten betreffende machines
- RICHTLIJN 2006/42/EG VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 17 mei 2006 betreffende machines en tot wijziging van Richtlijn 95/16/EG
- RICHTLIJN 2006/95/EG VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 12 december 2006 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke voorschriften der lidstaten inzake elektrisch materiaal bestemd voor gebruik binnen bepaalde spanningsgrenzen
- RICHTLIJN 2004/108/EG VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 15 december 2004 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten inzake elektromagnetische compatibiliteit en tot intrekking van Richtlijn 89/336/EEG
- Wet van 18 maart 1999, houdende bepalingen ter verbetering van de arbeidsomstandigheden (Arbeidsomstandighedenwet 1998)

